

TOTS NOSALTRES SOM UNS INDESITJABLES

Maig 68: la primavera

Trenta anys després, el maig del 68 continua despertant la mateixa fascinació i el mateix escepticisme entre els francesos, dividits en els que el van viure i els que no en van tenir l'oportunitat o no van voler.

Al pont de Saint Michel, just davant la plaça on fa trenta anys s'havia de crear la Comuna del 10 de Maig, unes obres públiques han descobert que sota l'asfalt continua havent-hi sorra, la sorra que un dels estudiants que aquella nit aixecava barricades va batejar humoris-

ARXIU / EFE

ra que mai no s'acaba

ticament amb el nom de "la platja".

Ningú no ha donat més importància a l'afer. Segons una enquesta publicada fa dues setmanes per la revista *L'Express*, un 54% dels joves francesos de divuit anys a trenta no haurien volgut viure els esdeveniments d'a-

quella "falsa revolució que ho va canviar tot" (*Le Nouvel Observateur*). Però la mateixa enquesta revela que el 55% dels estudiants actuals sí que haurien volgut descobrir la platja sota les pedres.

Hom diria que les coses no han canviat en trenta anys: de l'una banda els universitaris, "els nens

aviciats" que sembla que poden perdre el temps fent barricades i projectant futurs millors, i de l'altra la resta de la joventut, en aquells moments obrera i sense estudis, i ara atrapada per l'angoixa de la desocupació (20% de mitjana, contra el 12% nacional), i els perills de la marginació.

Els protagonistes actuals, ara fa trenta anys

ARKIU / EFE

Jacques Chirac. L'actual president de la República Francesa tenia trenta-cinc anys el maig del 68, i era secretari d'estat d'Afers Socials sota el govern de Georges Pompidou. Segons la llegenda, convenientment alimentada per ell mateix, Chirac va tenir dues reunions secretes amb els sindicats per provar de desactivar una hipotètica aliança amb els estudiants. Un llibre recent d'un amic del president assegura que Chirac fins i tot hi anava armat amb un revòlver, a les reunions. "Una simple llegenda", asseguren els seus interlocutors d'aquells dies.

Lionel Jospin. Se'n saben poques coses, sobre el període del "seixantavuit" del modest primer ministre francès. Llavors tenia trenta anys i era secretari al ministeri d'Afers Estrangers. Sembla que amb els esdeveniments del maig es va sentir com si es quedés al marge de la història. Un sentiment que en tot cas confirma la seva tendència al pessimisme. El 1970 es va convertir en professor d'economia.

Robert Hue. El secretari general del Partit Comunista era infermer a l'època, i membre del Partit des de 1963. El PCF va tenir una actitud ben galdosa el maig del 68. Hue ho ha reconegut en més d'una ocasió. Cap més comentari.

Jean-Marie Le Pen. La guerra d'Algèria s'havia acabat feia anys i, a l'antic estudiant especialista a rebotar manifestacions de l'esquerra, els fets de maig el van agafar massa vell. Amb trenta-nou anys, Le Pen es trobava en plena travessia del desert, i va haver d'esperar fins el 1972 per fundar el Front Nacional. **J. Z.**

ARKIU / EFE

Dalt, el president francès Jacques Chirac. Baix, Jean-Marie Le Pen.

A la societat francesa actual hi ha moltes fissures, i una d'elles, segurament una de les més perillosament pedants, és la que divideix els qui van viure els esdeveniments d'aquell "gloriós" maig del 68 i els qui no van ser-hi a temps o no van voler. Un fet curiós, que alguns sociòlegs no han deixat d'assenyalar: es tracta de la primera vegada que una generació, la dels pares, pot assenyalar amb el dit els fills acusant-los de "conservadors".

Uns anys inoblidables. I és que els anys 60 van ser inoblidables. Almenys així ho han sentit

sempre tots els qui han anat arribant després a l'escenari dels fets, és a dir, al món actual. Una dècada "incomparable" des del punt de vista social i cultural, en què tothom sembla que va participar, i que aparentment no sembla que hagi d'esgotar-se.

Per Hervé Hamon, autor amb Patrick Rotman d'un dels llibres de referència que han sortit a França aquestes darreres setmanes (*Génération*), la "posteritat cultural" del mes de maig del 1968 és el seu major triomf. "No és fàcil per als fills de situar-se respecte a aquesta espècie de massa ofegosa que continua

pesant molt", assenyala Hamon.

Entre 1946 i 1977 van néixer a França disset milions de persones. "És una generació que va exigir molt, que va obtenir molt i que va ocupar molt (d'espai)", opina Hervé Hamon. "Continuen essent molts, i molt presents en la vida civil. És una generació que no vol envellir, i que quan ho faci tindrà el mateix fenomen de reconeixement social que va tenir quan era jove", conclou, rotund.

I tanmateix, només un 16% dels joves francesos van participar en les reunions o van decidir de fer vaga durant aquell mes de llegenda, segons una enquesta realitzada el 1989 entre la gent de més de trenta-nou anys. "Els joves (actuals) tenen el sentiment de formar part d'una generació sacrificada", assegura el director d'una empresa enquestadora de París, Stéphane Rozes. Consideren que els seus pares "es podien permetre el luxe de ser crítics envers la societat", sense preocupar-se de la "generació següent".

Però Hervé Hamon s'afanya a advertir del clixé segons el qual, a la generació del 68, li va ser tot fàcil. "Era molt difícil de transformar la vida familiar, inaugurar una altra forma de relacions sexuals, inventar un altre tipus de relacions entre els pares i els fills", assegura.

Ho van aconseguir? "Aquesta generació ha guanyat", opina el redactor en cap de la revista *Le Nouvel Observateur*, Bernard Guetta. La seva revista, com pràcticament tota la resta de mitjans de comunicació francesos, ha dedicat un ampli dossier a aquells fets de maig, en què han abundat els recordatoris i una certa nostàlgia indissimulada. "En trenta anys, el món ha canviat completament, però sens dubte, només es tractava d'un inici etern. La injustícia i la desgràcia només han canviat de naturalesa", assegura, amb el millor to dels anys 60, Guetta. "El combat no continua. Cal reprendre'l", adverteix després.

Jordi Zamora (París)